

Број: 07-02-7-58/1/08
Мостар, 29.01.2008. године

На основу члана 14. и члана 15. Закона о електричној енергији („Службене новине ФБиХ“ број 41/02, 24/05, 38/05), члана 12. став (1) и члана 14. став (1) Статута Регулаторне комисије за електричну енергију у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине ФБиХ“ број 13/04), члана 31. и члана 37. став (3) и члана 58. Пословника о раду ФЕРК-а („Службене новине ФБиХ“ број 59/04) и чланова 40-47, члана 49, члана 50, члана 56. и члана 71. Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке („Службене новине ФБиХ“ број 45/05), Одлука Државне регулаторне комисије за електричну енергију - ДЕРК број 04-28-395-39/07, број 04-28-396-35/07 и број 04-28-395-40/07 од 19.12.2007. године („Службене новине ФБиХ“ број 94/07) и Рјешења Регулаторне комисије за електричну енергију у Федерацији Босне и Херцеговине број 07-02-979-44/21/06 од 27.04.2007. године, Рјешења Регулаторне комисије за електричну енергију у Федерацији Босне и Херцеговине број 07-02-980-32/22/06 од 27.04.2007. године („Службене новине ФБиХ“ број 29/07) и Рјешења Регулаторне комисије за електричну енергију у Федерацији Босне и Херцеговине број 07-02-7-56/1/08 од 29.01.2008. године, Регулаторна комисија за електричну енергију у Федерацији Босне и Херцеговине – ФЕРК је 29.01.2008. године на III. редовној сједници донијела

О Д Л У К У

**о тарифним ставовима за кориснике дистрибутивног система Јавног подuzeћа
„Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво
Мостар**

Члан 1.

Овом одлуком утврђују се тарифни ставови за кориснике дистрибутивног система Јавног подuzeћа „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар.

Члан 2.

Тарифни ставови за кориснике дистрибутивног система примјењују се за обрачун и фактурисање услуге кориштења дистрибутивне и преносне мреже квалификованим купцима чији су објекти прикључени на дистрибутивну мрежу ради накнаде трошкова кориштења дистрибутивне и преносне мреже, рада НОС-а, укључујући трошкове услуга секундарне и терцијарне регулације и прекомјерно преузете реактивне електричне енергије.

Тарифни ставови за кориснике дистрибутивног система Јавног предузећа
„Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионачко друштво Мостар су:

ТАРИФНИ СТАВОВИ ЗА КОРИСНИКЕ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА (УКУПНА МРЕЖАРИНА)											
ТАРИФНИ ЕЛЕМЕНТИ	ЈЕД. МЈЕРЕ			СРЕДЊИ НАПОН		НИСКИ НАПОН					
		СЕЗОНСКИ	ДНЕВНИ	35 kV	10 kV	ДОМАЊИНСТВА		ОСТАЛА ПОТРОШЊА			ЈАВНА РАСВЈЕТА
						I тар. група	II тар. група	I тар. група	II тар. група	III тар. група	
0	1	2	3	4	5	6	7	7	8	9	10
МЈЕРНО МЈЕСТО КУПЦА	КМ	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0
ОБРАЧУНСКА СНАГА	КМ/кW/ мјесец	ВИШИ	-	10,72	17,07	6,57	6,57	11,19	11,19	11,19	1,72
		НИЖИ	-	8,25	13,13	5,05	5,05	8,61	8,61	8,61	1,32
АКТИВНА ЕНЕРГИЈА	пф/кWx	ВИШИ	ВЕЋИ	2,43	2,70	4,92	6,16	10,46	17,19	13,75	11,25
			МАЊИ	1,22	1,35	0,00	3,08	5,23	8,59	0,00	0,00
		НИЖИ	ВЕЋИ	1,87	2,08	3,79	4,74	8,05	13,22	10,58	8,66
			МАЊИ	0,94	1,04	0,00	2,37	4,02	6,61	0,00	0,00
ПРЕКОМЈЕРНО ПРЕУЗЕТА РЕАКТИВНА ЕН.	пф/кварх	-	-	2,14	2,68	0,00	0,00	3,22	0,00	0,00	0,00

Члан 3.

У тарифним ставовима из члана 2. ове одлуке није укалкулисан износ пореза на додату вриједност.

Члан 4.

Виша (зимска) сезона траје од 01.01. до 28/29. 02. и од 01.11. до 31.12.

Нижа (љетна) сезона траје од 01.03. до 31.10.

Већи дневни тарифни ставови примјењују се од 7:00 до 13:00 и од 16:00 до 22:00, током зимског рачунања времена.

Мањи дневни тарифни ставови се примјењују од 0:00 до 7:00, од 13:00 до 16:00 и од 22:00 до 24:00, током зимског рачунања времена, те недељом.

Већи дневни тарифни ставови се примјењују од 8:00 до 14:00 и од 17:00 до 23:00, током љетног рачунања времена.

Мањи дневни тарифни ставови се примјењују од 0:00 до 8:00, од 14:00 до 17:00 и од 23:00 до 24:00, током љетног рачунања времена, те недељом.

Однос између више и ниже сезоне је 1,3:1, по тарифним елементима активна електрична енергија и обрачунска снага, док је однос већих и мањих дневних тарифних ставова 2:1 по тарифном елементу активна електрична енергија.

Члан 5.

Категорије потрошње су следеће:

- купци који електричну енергију преузимају на 35 kV напону
- купци коју електричну енергију преузимају на 10(20) kV напону
- домаћинства, која електричну енергију преузимају на 0,4 kV напону
- остала потрошња, која електричну енергију преузима на 0,4 kV напону
- јавна расвјета, која електричну енергију преузима на 0,4 kV напону.

Члан 6.

Купцима који електричну енергију преузимају на 35 kV напону и 10 (20) kV напону, обрачунава се измјерена активна електрична енергија, вршна снага измјерена у вријеме примјене већих дневних тарифних ставова (обрачунска снага) и прекомјерно преузета реактивна електрична енергија.

Члан 7.

Групе унутар категорије потрошње домаћинства су:

- I тарифна група, купци који посједују једнотарифно или двотарифно бројило без уклопног сата или неког другог уређаја за управљање тарифом,
- II тарифна група, купци који посједују двотарифно бројило са уклопним сатом или неким другим уређајем за управљање тарифом.

Купцима I и II тарифне групе из овог члана обрачунава се измјерена активна електрична енергија и 1 kW обрачунске снаге.

Члан 8.

Групе унутар категорије остала потрошња су:

- I тарифна група, купци прикључени на 0,4 kV напон, који нису домаћинства нити јавна расвјета, имају вршно оптерећење из електроенергетске сагласности или остварење из претходног периода веће или једнако 30 kW и исту не могу мјењати и прелазити у неку другу тарифну групу,
- II тарифна група, купци прикључени на 0,4 kV напон, који нису домаћинства нити јавна расвјета, имају вршно оптерећење из електроенергетске сагласности или остварење из претходног периода мање од 30 kW и посједују

- двотарифно бројило с уклопним сатом или неким другим уређајем за управљање тарифом,
- III тарифна група, купци прикључени на 0,4 kV напон, који нису домаћинства нити јавна расвјета, имају вршно оптерећење из електроенергетске сагласности или остварење из претходног периода мање од 30 kW и посједују једнотарифно бројило или двотарифно бројило без уклопног сата или неког другог уређаја за управљање тарифом.

Купцима I тарифне групе из овог члана, обрачунава се измјерена активна електрична енергија, вршна снага измјерена у вријеме примјене већих дневних тарифних ставова (обрачунска снага) и прекомјерно преузета реактивна електрична енергија.

Купцима II и III тарифне групе из овог члана, обрачунава се измјерена активна електрична енергија и 1 kW обрачунске снаге.

Члан 9.

Купцима из категорије потрошње јавна расвјета обрачунава се измјерена активна електрична енергија и 1 kW обрачунске снаге.

Члан 10.

Јавно предузеће „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионачко друштво Мостар обавезно је тарифне ставове из ове одлуке да учини доступним свим корисницима дистрибутивног система.

Члан 11.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења, те се објављује на огласној табли ФЕРК-а, интернет страници ФЕРК-а, а диспозитив одлуке и у „Службеним новинама ФБиХ“.

Образложење

У складу са чланом 14. и чланом 15. Закона о електричној енергији, ФЕРК је поред осталог надлежан за утврђивање тарифних ставова за кориснике дистрибутивног система и тарифних ставова за неквалификоване купце, као и за заштиту права купаца, електропривредних друштава за дистрибуцију и произвођача електричне енергије, те надгледања односа у електроенергетском сектору и регулисање квалитета услуга на свим нивоима, као и тарифе и накнаде које се плаћају на монополске услуге у дистрибуцији, имајући у виду интересе и потребе свих корисника за снабдијевањем електричном енергијом.

Члан 49. Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке прописује да тарифни ставови представљају јединичне цијене за тарифне елементе утврђене тарифном методологијом за сваку категорију и групу потрошње, те да се разликују дневни тарифни ставови, сезонски тарифни ставови, тарифни ставови у зависности од нивоа потрошње (блок тарифа) и тарифни ставови у зависности од времена трајања вршног оптерећења, као и да ФЕРК посебном одлуком одобрава и проглашава важећим тарифне ставове по завршетку тарифног поступка.

Чланом 50. правилника прописано је да корисници дистрибутивног система плаћају електропривредном друштву, које се бави дјелатношћу дистрибуције, тарифу за дистрибутивну мрежарину и тарифу за мјесечну накнаду.

Наведене тарифе плаћају сви купци прикључени на дистрибутивни систем зависно о категорији и групи потрошње. Тарифом за дистрибутивну мрежарину покривају се сљедећи трошкови:

- a) рад и одржавање,
- b) вођење дистрибутивне мреже,
- c) развој дистрибутивне мреже,
- d) покривање губитака електричне енергије у дистрибутивној мрежи у износу који одобрава ФЕРК.

Такође, је прописано и да се тарифом за мјесечну накнаду покривају трошкови везани за мјерно мјесто купца:

- a) одржавање прикључка,
- b) одржавање, читање и баждарење мјерних уређаја.

Чланом 56. овог правилника поред осталог је прописано да је дискреционо право и овлаштење ФЕРК-а да размотри и потврди све трошкове и приходе достављене као подршка предложеним тарифама те да прихвати, одбије или прилагоди било коју ставку која није оправдана, размотри и потврди цјелокупна средства која су предложена да буду дијелом основе регулисаних средстава и да прихвати, одбије или прилагоди вриједност било којег од тих средстава, прихвати, одбије или прилагоди сваку величину или анализу кориштену за прорачун предложене тарифе, и прихвати предложене тарифе или да их прилагоди на одговарајући начин.

Чланом 71. истог правилника прописано је да ће ФЕРК, уважавајући начело постепеног увођења међународно прихваћене регулаторне праксе и постепеног увођења општеприхваћених међународних стандарда у тарифном поступку, да води рачуна о избјегавању наглих и великих промјена тарифа у прелазном периоду, као и о постепеном укидању унакрсних субвенција између електропривредних дјелатности, категорија и група потрошње, као и о постепености при одобравању стопе поврата на власнички капитал, те да постепеност у примјени тарифне методологије у прелазном периоду подразумијева и постепеност у евентуалним измјенама тарифа, које ће на крају прелазног периода у потпуности бити базиране на оправданим трошковима.

Тарифни ставови за кориснике дистрибутивног система утврђени су на основу трошкова дјелатности дистрибуције, трошкова дјелатности снабдијевања који се односе на мјерење, трошкова за покривање дистрибутивних губитака, трошкова преноса електричне енергије и рада НОС-а, укључујући трошкове услуга секундарне и терцијарне регулације и прекомјерно преузете реактивне електричне енергије. Тарифни ставови су одређени по тарифним елементима за категорије и групе потрошње, укључујући сезонско и дневно временско диференцирање.

Тарифни ставови за кориснике дистрибутивног система базирани су на следећем:

- трошкови кориштења дистрибутивне мреже износе 57.978.095 КМ, које чине трошкови дистрибутивне дјелатности у висини одобреног потребног прихода у износу од 36.980.170 КМ (Рјешење ФЕРК-а број 07-02-980-32/22/06 од 27.04.2007. године), трошкови дјелатности снабдијевања који се односе на мјерење у износу од 8.254.440 КМ (Рјешење ФЕРК-а број 07-02-7-56/1/08 од 29.01.2008. године) и трошкови губитака електричне енергије у дистрибутивној мрежи у износу од 12.743.485 КМ (Рјешење ФЕРК-а број 07-02-980-32/22/06 од 27.04.2007. године),
- дио преносне мрежарине који се односи на енергију у износу од 0,00566 КМ/кWh преузете активне електричне енергије из мреже преноса и дио преносне мрежарине који се односи на снагу у износу од 1,454 КМ/кW, утврђене одлуком ДЕРК-а број 04-28-396-35/07 од 19.12.2007. године,
- тарифа за рад НОС-а износи 0,000399 КМ/кWh преузете активне електричне енергије из мреже преноса утврђене одлуком ДЕРК-а број 04-28-395-39/07 од 19.12.2007. године,
- тарифа за секундарну и терцијарну регулацију у износу од 0,002188 КМ/кWh преузете активне електричне енергије из мреже преноса утврђене одлуком ДЕРК-а број 04-28-395-40/07 од 19.12.2007. године,
- тарифа за прекомјерно преузету реактивну електричну енергију у износу од 0,00951 КМ/кVArh утврђене одлуком ДЕРК-а број 04-28-395-40/07 од 19.12.2007. године.

Трошкови дистрибутивне мреже укључујући трошкове губитака електричне енергије у дистрибутивној мрежи и алоцирани на тарифне елементе и категорије потрошње утврђени су у следећим износима:

Категорије и групе потрошње	Трошкови дистрибутивне мреже	Трошкови губитака електричне енергије	Цијене кориштења дистрибутивне мреже укључујући губитке електричне енергије у дистрибутивној мрежи	
	[KM]	[KM]	[KM/kW]	[KM/kWh]
35 kV	429.000	54.740	7,80000	-
10(20) kV	4.103.140	409.748	12,97222	-
0,4 kV домаћинства	17.650.170	8.995.924	4,10333	0,01403
0,4 kV остала потрошња I. тар.	1.430.467	287.512	8,00000	0,04000
0,4 kV остала потрошња II. тар.	20.435.394	2.770.349	8,00000	0,09100
0,4 kV јавна расвијета	1.186.439	225.213	-	0,07000
Укупно:	45.234.610	12.743.485		

Укупни трошкови и цијене кориштења преносне и дистрибутивне мреже укључујући трошкове услуга секундарне и терцијарне регулације и прекомјерно преузете реактивне електричне енергије алоцираних на категорије и групе потрошње корисника дистрибутивног система по тарифним елементима су сљедећи:

Категорије и групе потрошње	Укупни трошкови за кориснике преносне и дистрибутивне мреже	Укупна цијена кориштења преносне и дистрибутивне мреже укључујући услуге секундарне и терцијарне регулације и прекомјерно преузете реактивне енергије		
	[KM]	[KM/kW]	[KM/kWh]	[KM/kVArh]
35 kV	771.132	9,25400	0,01383	0,02144
10(20) kV	6.449.359	14,42622	0,01468	0,02679
0,4 kV домаћинства	36.971.668	5,55733	0,03830	0
0,4 kV остала потрошња I. тар. група	2.777.585	9,45400	0,06427	0,03215
0,4 kV остала потрошња II. тар. група	25.761.958	9,45400	0,11527	0
0,4 kV јавна расвијета	1.620.074	1,45400	0,09427	0
Укупно:	74.351.777			

Како се може видјети у Правилнику за тарифну методологију и тарифне поступке у поглављу о прелазном периоду, политика ФЕРК-а је да се електроенергетски сектор мора кретати у правцу тарифа које покривају оправдане трошкове регулисане компаније. Циљ ФЕРК-а је да регулисане компаније раде на

ефикасан и економичан начин, проводећи активности које ће проузроковати неопходне оправдане трошкове и остваривати приход по регулисаним тарифама.

ФЕРК је у свом Правилнику за тарифну методологију и тарифне поступке затражио да регулисане компаније послују у складу са Законом о електричној енергији. Као што је прописано у члану 8. тог закона, у току је отварање електроенергетског тржишта, а у складу са Уговором о успостави Енергетске заједнице („Службени гласник БиХ – међународни уговори“ бр. 9/06), Одлуци о обиму, условима и временском распореду отварања тржишта електричне енергије у Босни и Херцеговини („Службене новине ФБиХ“ бр. 33/06) Државне регулаторне комисије за електричну енергију (ДЕРК), те ФЕРК-овом Правилнику о стицању статуса квалификованог купца („Службене новине ФБиХ“ бр. 53/06). Обавезне праксе су имплементација стандарда недискриминације и обавеза јавне услуге наметнуте од Парламента ФБиХ у облику Закона о електричној енергији, што значи да сада постоје стандарди које ФЕРК проводи у јавности што резултује недискриминацијом и правилном расподјелом трошкова.

Стога, важно је да заиста цијели сектор и јавност, разумију да су стандарди које ФЕРК намеће подносиоцу захтјева настали примјеном закона и састоје се од испитивања и оправдавања података о трошковима које је проузроковала регулисана компанија.

Када се ради о тарифама, дужности независног регулатора у складу са законом су верификација података о трошковима и постепеност увођења промјена тарифа с циљем поткрепљивања тарифа заснованих на трошковима у складу са Директивама ЕУ, Законом и прописима које доноси ФЕРК. Регулисана компаније имају обавезу да се придржавају прописа за дистрибуцију електричне енергије купцима, у складу са обавезом вршења јавне услуге.

Све регулисане компаније које имају обавезу вршења јавне услуге морају пословати што је могуће економичније. Ова обавеза има своје основе у закону, а посебно:

- Дозвола за рад - лиценца за обављање електропривредне дјелатности дистрибуција електричне енергије додијељена Јавном подuzeћу „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар, садржи обавезу вршења јавне услуге за Јавно подuzeће „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар описану у ставу 4.2.1. и 4.1.1. тако да “Ималац дозволе је обавезан да дистрибуцију електричне енергије обавља као јавну услугу, како је прописано важећим законима, подзаконским актима, прописима и правилима ФЕРК-а и у складу са директивама ЕУ и међународним уговорима, које је прихватила БиХ.”

- Директива 2003/54/ЕЗ везана за Заједничка правила за унутрашње тржиште електричне енергије, у члану 3. описује обавезу јавне услуге и дужност компаније

која има обавезу јавне услуге да штити своје купце. Посебно, формулација наводи: “. . . У општем економском интересу, државе чланице могу предузетништвима која дјелују у електроенергетском сектору, наметнути обавезу јавне услуге која је везана за безбједност, укључујући безбједност снабдијевања, редовност, квалитет и цијене снабдијевања и заштите околине, укључујући енергетску ефикасност и климатску заштиту.”

- Према члану 4. Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке, обавеза јавне услуге дефинисана је да “значи обавезу електропривредних друштава у обављању одређене електропривредне дјелатности као јавне услуге, првенствено у односу на безбједност, регуларност, квалитет, цијену снабдијевања и заштиту животне средине, у складу са Законом и директивама ЕУ.”

Обавеза јавне услуге значи да електропривредно друштво мора радити у општем економском интересу купаца, узрокујући трошкове који су разумни и основани на уобичајеној међународној пракси, што подразумева планирање и дистрибуцију електричне енергије у корист купаца.

Приликом одлучивања ФЕРК је пошао од чињенице да одлуку доноси у прелазном периоду, када је у највећој могућој мјери поштивао основне принципе који прописују да ће тарифе бити праведне и разумне, равноправне и одређене на транспарентан начин, уважавајући да постепено у примјени тарифне методологије у прелазном периоду подразумева и постепено у измјенама тарифа које ће тек на крају прелазног периода у потпуности бити базирани на оправданим трошковима, а све у складу са одредбама Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке које се односе на прелазни период. ФЕРК сматра да електропривредно друштво мора да послује на ефикасан и економичан начин проводећи активности које ће проузроковати неопходне оправдане трошкове.

На основу свега наведеног, а слиједећи циљеве којима се ФЕРК руководио, чије остварење му је повјерио Закон о електричној енергији, а правила и прописи ФЕРК-а, као provedбени акти наведеног Закона потврдили, односно водећи се тиме да тарифе требају бити разумне, равноправне и одређене на транспарентан начин, а имајући у виду специфичне околности које су у тренутку одлучивања биле у у електроенергетском сектору у Федерацији Босне и Херцеговине, ФЕРК је одлучио као у диспозитиву.

ПРЕДСЈЕДНИК ФЕРК-а
Ристо Мандрапа с.р.